

Studie

De economische impact van vrije software in Europa

De Europese Commissie liet een consortium van onderzoeksinstituten een belangrijke studie uitvoeren naar de impact van vrije software (Floss) op de ITC-sector in Europa (1). De resultaten van deze studie werden begin 2007 gepubliceerd. Tegen 2010 zouden de zogenaamde 'open source' services 32% van alle informaticaservices in Europa vertegenwoordigen.

Als we rekening houden met de verkoop van informatica en de infrastructuur en diensten errond, wordt het al gauw duidelijk dat de informatica-industrie een reusachtige markt vertegenwoordigt. In de studie werd zij op ongeveer 10% van het BNP geschat in het merendeel van de ontwikkelde landen. De Europese Commissie schat dat 50% van de economische groei van de EU aan ICT kan worden toegeschreven. Binnen deze markt is de software een van de bepalende factoren voor de groei van de sector. De zogenaamde Floss-software (Free/Libre/Open Source Software) kan dan ook een aanzienlijke impact hebben op de evolutie van de ICT-sector in termen van structuren, concurrentiekracht en prestatievermogen. En dan hebben we het nog niet over de weerslag op de gebruikers (openbare besturen, bedrijven en privé-personen). De studie werd uitgevoerd door UNU-MERIT (Nederland) in samenwerking met Europese universiteiten. Het fenomeen Floss werd uitgebreid bestudeerd vanuit verschillende invalshoeken (economie, tewerkstelling, totale eigenaarskosten, vernieuwing, toekomstige trends). Hier volgen enkele bevindingen.

Het economisch gewicht

In de privésector maken al meer dan 40% van de Europese ondernemingen (overwegend middelgrote en grote ondernemingen) gebruik van vrije software. In Europa ligt de penetratie van Floss-software in de openbare sector momenteel hoger dan in andere landen, maar Azië en Latijns-Amerika steunen stilaan op een eerste plaats af. In 2005 werden wereldwijd 265 overheidsinitiatieven genomen in het voordeel van open source, waarvan 126 in Europa. Nagenoeg 65% van alle Floss-software wordt momenteel nog

door privé-personen geschreven (tegenover 15% door firma's en 20% door allerlei instellingen). Europa is toonaangevend op het gebied van internationale samenwerking tussen ontwikkelaars (meer bepaald via KMO-netwerken), op de voet gevolgd door Noord-Amerika (vooral de oostkust). De geïnstalleerde Floss-toepassingen die van een redelijke kwaliteitscontrole genieten zouden zo'n 12 miljard euro aan investeringen vertegenwoordigen. De productie van "vrije" programma's is in de voorbije 8 jaar om de 18 à 24 maanden verdubbeld, en de groei zet zich voort...

Kansen

De beschermde pakketten zouden iets meer dan 10% van de ontwikkelaars aan het werk zetten in de Verenigde Staten, tegenover 70% in de informatica-afdelingen van bedrijven. De studie leidt hieruit af dat de ontwikkeling van vrije software weinig weerslag zal hebben op de tewerkstelling bij producenten van beschermde software. Tegelijk worden er nieuwe kansen gecreëerd voor het gebruik van Floss binnen bedrijven. Meer dan 60% van de ontwikkelaars van vrije software is terug te vinden in Europa (20% in Noord-

Amerika, 20% in de overige landen). Algemeen beschouwd zouden de diensten die aan "vrije" software gekoppeld zijn tussen nu en 2010 32% van de markt van de IT-services vertegenwoordigen. Tegen dat jaar zou het aandeel van Floss-gerelateerde economische activiteiten mogelijk 4% van het Europees BIP vertegenwoordigen. Dankzij het grote aantal Floss-ontwikkelaars ontstaat er een unieke kans voor Europa om de ontwikkeling van een nieuwe software-industrie te steunen binnen het kader van de doelstellingen van Lissabon, aldus de studie. "Free software" zou het immers mogelijk maken om tot 36% te besparen op investeringen in R&D-software. Deze besparingen kunnen nuttig worden aangewend voor vernieuwingen. Een simulatie toont aan dat een toename van de investeringen in Floss met 20 tot 40% tot een jaarlijkse stijging van het BIP van de EU met 0,1% zou kunnen leiden, m.a.w. 10 miljard euro vanaf het eerste jaar. De winst voor de ICT-industrie is daar niet eens bij geteld. Met behulp van "free software" zou ook een businessmodel kunnen worden uitgewerkt dat beter aangepast is aan de vele KMO's die het Europese economische landschap rijk is.

In de studie wordt er onder meer op gewezen dat het erop aan komt uit te zoeken hoe een loskoppeling van hardware en software de markt meer concurrentiële slagkracht zou kunnen verlenen; we zouden er innovatievormen mee kunnen aanmoedigen die binnen een verticale integratie gewoon niet mogelijk zijn. Er wordt voor gepleit om studenten reeds tijdens hun opleiding gebruik te leren maken van "open software". Verder worden partnerships tussen de "open software"-gemeenschap en de bedrijven aangemoedigd, ongeacht de omvang van deze laatste.

